

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. ij. Quidditas propria motus localis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

motus est aliquid distinctum à mobili; at verò dum res est præsens loco permanenter, & illum connotat, cum ante non connotaret, sufficienter intelligitur aliter se habere per ipsum motum.

Quarta ob-
iectio. Obicitur quartò, Mobile debet mutari, vt co-
existat loco, cui non coexistebat ante: ergo locus
debet mutari, & accipere aliquid noui, vt coexistat
corpori, cui ante non coexistebat: hoc autem ab-
surdum est: ergo sicut locus sine vlla sui mutatio-
ne coexistere de nouo potest corpori, potest etiam
sine mutatione ipsum mobile coexistere loco.

Resp. negando paritatem, quia locus non co-
existit mobili per actum ipsius loci, sed per actum
ipsius mobilis; mobile autem coexistit loco per
actum ipsius mobilis, & per potentiam motricem
residentem in ipso mobili, vel certè illi ab extrin-
seco impressam; vnde coexistentia illa debet fieri
per mutationem factam in mobili, non autem per
mutationem factam in ipso loco.

SECTIO II.

Quidditas propria motus localis.

Definitur motus localis ab Aristotele, *Actus
deus quod fertur propter fertur*, seu motus secun-
dum vbi. Videndum igitur est primò, an, & quo-
modo successio sit illi essentialis; deinde quænam
sint diuisiones motus localis.

S. I.

*Verum motus localis esse possit instantaneus, an
verò essentialiter sit successiuus.*

Aliis verbis proponi solet, an quolibet motu
veloci velocius possit dari: qua de re disputat
Philosophus 6. *Physic. textu 15.* si enim nullus est
motus, qui non sit successiuus, certum est quod
quolibet motu veloci dari potest velocior.

Conclusio
negatiua. Dico primò, nullum esse possibilem etiam di-
uinitus motum localem instantaneum, sed illum
essentialiter esse successiuum. Ita docent Suarez, &
Vasquez, eosque sequuti plurimi Doctores.

Explicatio. Dixi motum propriè dictum, idest, qui sit cum
transitu per medium: asserui v. g. Petrum ne diui-
nitùs quidem posse in instanti Lugduno ire Pari-
sios, transiendo per totum medium interiectum,
quod sic à me ponitur. Primò vt excludam pro-
prium motum, quo Angelus potest non deferendo
spatium in quo est, occupare nouum spatium mu-
tato modo extensionis. Secundò vt excludam mo-
tum Angeli, quo potest, iuxta communem senten-
tiam, deferere locum totum, in quo est, & locum
occupare proximum. Tertio, vt excludam adduc-
tionem, quæ non est nisi productio noui vbi, si-
ue prior deferatur locus, siue non deferatur; si
enim illa esset possibilis, fieri sine dubio posset in
instanti.

Prima pro-
batio. Ratio igitur primò est, quia implicat aliquid
adequari eodem instanti spatio maiori se: sed in
motu mobile ponitur in spatio maiori se: ergo im-
plicat dari motum localem in aliquo instanti.

Ratio. Respondent aduersarij, posse aliquid fluenter
adequari spatio maiori se, non posse adequari
permanenter.

Sed contrà. Implicat vt aliquid simul, & semel
adequetur alicui spatio, & tamen adequetur fluen-
ter: sed quod adequatur in instanti, adequatur si-
mul: ergo quod adequatur in instanti, non ade-
quatur fluenter. Probatur maior. Id quod simul

A adequatur alteri, habet simul præsentiam cum to-
to altero: sed implicat vt aliquid simul etiam fluen-
ter habeat præsentiam cum toto altero maiori se:
ergo etiam fluenter non potest adequari simul ma-
iori se. Probatur minor. Implicat aliquid esse alte-
ri æquale, & non æquale: sed quod habet præsen-
tiam cum toto altero, est æquale illi, & tamen non
est æquale, quia supponitur minus: ergo implicat
vt aliquid simul habeat præsentiam cum aliquo to-
to maiori se. Deinde ostendo implicare vt aliquid,
in instanti adequetur spatio maiori se. Adequari
spatio in instanti, est simul adequari toti spatio;
adequari fluenter, est prius adequari vni parti
spatij, deinde verò adequari alteri parti: sed ade-
quari simul, & non adequari simul, sunt contra-
dictoria: ergo adequari in instanti, & adequari
fluenter, sunt dictoria.

Secundò. Implicat vt sine replicatione aliquid
simul plura loca occupet: sed mobile quod moue-
retur in instanti, occuperet simul plura loca: er-
go implicat vt aliquid moueatur in instanti. Pro-
batur minor. Illud est simul in pluribus locis, de
quo dicere licet eodem temporis instanti, *est in
termino à quo, in medio, & in termino ad quem*;
sed de eo quod moueretur in instanti, liceret di-
cere in eodem temporis instanti, quod esset in ter-
mino à quo, in medio, & in termino ad quem;
quod probò, quia si non est simul in medio, & in
termino ad quem: ergo prius est in medio, quam
in termino ad quem: ergo ille motus est successi-
uus, in quo est prius, & posterius. Confirmatur,
quia de homine qui moueretur in instanti, liceret
dicere, *est in termino ad quem, & non est in ter-
mino ad quem.* Est, quia supponitur; & non est,
quia quando licet dicere, *Petrus est in medio*; li-
cet dicere, *non est in termino ad quem*: sed eo in-
stanti licet dicere, *Petrus est in medio*: ergo licet
dicere, *Petrus non est in termino ad quem.* Imò sic
posset Romæ ire Parisios, & redire Romam eodem
instanti; quod absurdum est, quia reliquisset Ro-
mam, & non reliquisset: reliquisset, quia iussit
Parisios; non reliquisset, quia eodem instanti di-
cere liceret, *est Roma, non ergo reliquit Romam.*

Obicitur primò. Virtus motrix infinita, qualis
est diuina, potest mouere velocius, quam quali-
bet virtus finita: sed si non possit mouere in in-
stanti, non poterit velocius mouere, quam qua-
libet virtus motrix finita: ergo virtus motrix infi-
nita potest mouere in instanti. Probatur minor. Si
motus non fiat in instanti, motus non habebit
velocitatem nisi finitam: sed velocitas finita potest
produci à virtute motiua finita: ergo si motus non
fiat in instanti, virtus motrix infinita non poterit
velocius mouere, quam qualibet virtus finita.

Resp. virtutem motricem infinitam in eo differ-
te à virtute motrice finita, quod dato quolibet
motu veloci virtus infinita facere potest motum
velociorem, quod non potest virtus finita, quæ ad
certum tantum motum est determinata; vnde ad
argumentum negatur prima minor. Ad probatio-
nem distinguitur minor. Velocitas finita potest
produci à virtute motiua finita, ita vt semper mo-
uere possit velocius, & velocius, nego; ita vt non
possit mouere semper velocius, & velocius, con-
cedo.

Instabis. Sumantur omnes virtutes motiue fini-
te possibiles; nulla est producibilis velocitas fini-
ta in motu, quæ non possit esse ab aliqua, vel sal-
tem ab omnibus illis virtutibus motiuis fini-
tis: sed Deus non potest producere velocitatem
nisi finitam: ergo Deus non potest mouere ve-
locius

Secunda
probatio.

Confirma-
tio.

Prima ob-
iectio.

Instantia.

lociū quam omnes virtutes motiū creatā simul A
sumptæ.

Resp. distinguendo minorem: sed Deus non potest producere velocitatem nisi finitam, maiorem semper & maiorem, concedo; velocitatem finitam tantum, & non maiorem, nego; nam omnes virtutes finitæ simul sumptæ hoc habent, quod singulæ possint producere hanc, & non maiorem velocitatem.

Secunda obiectio.

Obicitur secundò. Potest Angelus, ex communi sententiā, deferere in instanti totum locum, in quo est, & transferre se ad locum proximum: ergo saltem diuinitus transire potest ad remotum, quia hic motus Angeli est verè fluxus.

Resp. concessio antecedente, negando consequentiam, quia per illum motum Angelus non adæquatur spatio maiori se; per motum autem ad locum remotum mobile adæquatur spatio maiori se, idè in instanti non potest fieri motus ad locum remotum, tametsi Angelus, qui est indiuisibilis, possit in instanti transire ad locum proximum, sicut dictum est in tractatu de Angelis.

SECTIO II.

Quenam sint diuisiones motus localis.

Prima diu-
sio motus.

Dico secundò, rectè diuidi motum localem, primò in eum, qui fit à principio intrinseco, & eum qui ab extrinseco principio procedit. Ille dicitur esse à principio intrinseco, cuius principium est in ipso mobili; talis est motus animalium, & motus grauium ac leuium. Motus ab extrinseco est ille, cuius principium actum non est in eo quod fertur, sed in alio. Diuiditur à Philosopho hic motus 7. *Physicæ* textu 10. in tractionem, ventionem, pulsionem, & vertiginem.

Secunda diu-
sio.

Secundò diuiditur motus localis in naturalem, & violentum. Naturalis est ille, cuius in se principium aliquo modo habet mobile, & ad quem naturalem habet inclinationem. Violentus, qui est ab extrinseco principio, nullam vim conferente passio, idest passio nullam habente ad illum inclinationem, sed reluctante. De vtroque hoc motu dictum est secunda disputatione, diciturque in morali accuratius.

Tertia di-
uisio.

Tertiò diuiditur in motum simplicem, & mixtum. Simplex dicitur, qui non constat ex motibus diuersis, vel genere, vt ex recto & circulari; vel specie diuersis, vt ex recto, & recto; huiusmodi est motus omnium corporum simplicium. Motus mixtus est qui componitur ex motibus, vel diuersorum generum, vt ex recto & circulari; vel diuersarum specierum, vt ex ascensu & descensu. De hoc vtroque dicam sequenti tractatu, cum agam de motu elementorum.

Quarta di-
uisio.

Quartò diuiditur motus simplex in rectum, & circularem. Rectus est, qui fit à medio ad medium, idest à centro ad circumferentiam. Motus circularis, qui fit circa medium, idest circa centrum.

In his igitur diuisionibus motus localis continetur motus qui fit per impulsu, est enim species motus violenti; & motus reflexus, qui est species aliqua motus recti. De hoc vtroque motu propius hinc videtur esse dicendi locus; de reliquis alibi disputo.

SECTIO III.

De motu locali proiectorum.

TRiplici tantum modo explicari potest, quomodo projecta moueantur. Primus est Scaligeri exercit. 28. num. 1. quem audio nonnullis placuisse recentioribus, quod proiciens solam imprimat motionem corpori projecto; eam enim motionem durare per aliquod tempus. Secundus explicandi modus est Aristotelis 4. *Physicæ*, textu 68. 8. *Physicæ*, textu 82. 2. *cæli*, textu 28. libro de somniis & diuinatione per somnia, sect. 11. 1. *Problematum*, problem. 6. & in *mechanicis*, quest. 33. quem sequuntur S. Thomas ad ea loca Aristotelis, Fracastorius cap. 4. de *sympathia*, Pererius lib. 1. 4. *Physiologia*, cap. 4. Dandinus lib. 2. de *anima*, digressione 40. Volunt enim motum proiectorum fieri sine vlla virtute impressa corpori projecto, sed à solo medio, ita vt proiciens moueat partem aëris sibi proximam, hæc rursus aliam mouet, & sic consequenter. Prima ergo pars aëris, quæ ab ipso proiciente percipitur, primò impellit lapidem, quem deinde impellit altera pars aëris mota per illam priorem. Denique tertius modus explicandi communissimus, vult motum proiectorum fieri à mouente, media vi aliqua impressa ipsis projectis; quem vocant impulsu, seu impetu impressum: sed eum tamen difficultates oppugnant non leues; primò contra eius quidditatem, secundò contra eius productionem, tertio contra eius desitionem.

§. I.

Existencia qualitatis impressæ projectis.

Dicendum verò est, projecta sic moueri à proiciente, vt neque ab eo accipiant solam motionem, neque solum ab aëre commoto deferantur; sed qualitatem recipiant, quæ impellantur, & moueantur, donec desinat motus. Ita docent S. Thomas iam senior 1. 2. *quest.* 35. art. 4. & *quest.* 3. de potentia, art. 3. ad tertium. Scotus 8. *Physicæ*, q. 3. Sotus

ibidem, *quest.* 3. & alij omnes communius.

Dixi, motum proiectorum causari per impetum impressum; non enim vlllo modo placet doctrina quorundam recentiorum, qui negant motum nulum localem immediatè causari ab ipsa virtute motrice, sed ab ipsa immediatè semper causari impetum, à quo deinde causetur motus. Non placet (inquam) quia vbi anima corpus mouet, non video vllam necessitatem impetus. Cur enim grauitas lapidis non producat ipsum motum immediatè, æquè ac impetum. In solis igitur projectis admitto impetum.

Primò enim contra Scaligerum, quod proiciens non solum imprimat motionem corpori quod proicit, probatur euidenter, quia motus non est ens permanens, sed successiuum, cuius vna pars perit adueniente altera: sed si proiciens lapidem imprimeret solum motum corpori projecto, motus esset ens permanens; vel enim proiciens imprimeret ab initio totum motum, & sic motus esset permanens, haberetque partes totas simul; vel ab initio imprimeret vnā tantum partem motus in spatio proximo, & sic posteriores partes motus non haberent causam, quia proiciens non operatur in spatio distanti: ergo manifestum est, quod proiciens non mouet projecta per impressionem solius motus.

Secundò,